

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Ł. B.

przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń na Życie

Spółce Akcyjnej w W. Oddział w Ł.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2011 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie o kosztach zawarte w pkt. I. podpkt. 2 oraz pkt. II

wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 16 maja 2011 r.,

- 1) **odrzuca zażalenie w części zaskarżającej postanowienie zawarte w punkcie I podpunkt 2 wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 maja 2011 r. a w pozostałej części oddala zażalenie;**
- 2) **zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Sąd drugiej instancji wyrokiem reformatoryjnym z dnia 16 maja 2011 r. oddalającym powództwo nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (I pkt 2 sentencji) oraz w pkt II zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 200 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, nie obciążając powoda kosztami tego postępowania w pozostałym zakresie. Oba te rozstrzygnięcia Sąd ten uzasadnił zastosowaniem art. 102 k.p.c. wobec uznania za zasadne obciążenie powoda jedynie częścią kosztów postępowania, tj. wyłącznie opłatami od pozwu i od apelacji.

Powód zaskarżył w całości oba powyższe orzeczenia o kosztach postępowania zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c., art. 100 k.p.c. przez ich niezastosowanie. Żalący twierdzi, że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek nakazujący odstąpienie od obciążania powoda kosztami sądowymi na podstawie wyrażonej w art. 102 k.p.c. zasady słuszności, a to wobec trudnej sytuacji życiowej i materialnej powoda.

Strona pozwana w odpowiedzi na zażalenie wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Zdaniem pozwanej przepis art. 102 k.p.c. został przez Sąd zastosowany poprzez obciążenie powoda tylko częścią kosztów procesu, tj. opłatami od pozwu i apelacji, z równoczesnym nieobciążeniem powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego przed Sądami obu instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie w części okazało się niedopuszczalne, a mianowicie w zakresie zaskarzającym postanowienie nakazujące pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, a zawarte w punkcie I podpunkt 2 wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 maja 2011 r. Orzeczenie to obejmuje rozstrzygnięcie o kosztach procesu przed Sądem pierwszej instancji, które to koszty były już przedmiotem rozstrzygnięcia tego Sądu, dokonanego w wyroku Sądu Rejonowego z dnia 28 grudnia 2010 r. W tej sytuacji

zażalenie w części zaskarżającej to postanowienie o kosztach procesu było niedopuszczalne z mocy art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., co skutkowało orzeczeniem Sądu Najwyższego zawartym na wstępie punktu pierwszego sentencji.

Merytorycznej ocenie Sądu Najwyższego podlegało zatem zażalenie powoda w części zaskarżającej postanowienie zasądzające od powoda na rzecz pozwanego kwotę 200 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, zawarte w pkt II sentencji wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 maja 2011 r.

Zażalenie powoda w tym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie.

Chybiony okazał się zarzut niezastosowania art. 100 k.p.c., ponieważ przepis ten znajduje zastosowanie w przypadku częściowego tylko uwzględnienia żądań, a w niniejszej sprawie sytuacja taka nie wystąpiła, gdyż Sąd drugiej instancji w całości oddalił powództwo.

Bezzasadne jest również stanowisko żalącego zarzucające Sądowi odwoławczemu niezastosowanie art. 102 k.p.c. Zastosowanie tego przepisu pozwala Sądowi albo na nieobciążanie w ogóle kosztami strony przegrywającej, albo na zasądzenie od niej tylko części kosztów. Z tej ostatniej możliwości skorzystał właśnie Sąd drugiej instancji stosując art. 102 k.p.c. i uzasadniając obszerniej to rozstrzygnięcie na s. 5 uzasadnienia wyroku (k. 69). Zarzut niezastosowania art. 102 k.p.c. jest więc bezzasadny. To czy w okolicznościach sprawy spełniona jest przesłanka wystąpienia „wypadków szczególnie uzasadnionych” zależy nie od oceny strony, ale od swobodnej oceny sądu, który powinien kierować się poczuciem własnej sprawiedliwości. Subiektywne przekonanie powoda o swojej racji, odmiennie ocenionej przez Sąd odwoławczy, co do bezzasadności obciążenia przegrywającego spór powoda częścią kosztów postępowania, nie może stanowić podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c. w inny możliwy sposób, aniżeli uczynił to Sąd drugiej instancji (por. postanowienia SN: z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 75/09, niepubl.; z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 87/09, niepubl.; z dnia 13 stycznia 2007 r., I CZ 110/07, niepubl.; z dnia 22 kwietnia 2010 r., II CZ 12/10, niepubl.; z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 111/09, niepubl.).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie pierwszym in fine sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w punkcie drugim na podstawie art. 98 § 1 i art. 99 k.p.c. oraz na podstawie § 6 pkt 1 i § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Nr 163, poz. 1349 ze zm.).